

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 2220
Ημερομ. Κατάθεσης: 11/12/2023

ΕΡΩΤΗΣΗ

Θεσσαλονίκη, 11/12/2023

Της: Μαρίας Αθανασίου, Βουλευτού Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών

ΠΡΟΣ: Τον κ. Υπουργό Δικαιοσύνης
Τον κ. Υπουργό Υγείας

ΘΕΜΑ: «Διεθνές σκάνδαλο εμπορίου βρεφών με σκλάβες
παρένθετες μητέρες στην Κρήτη με την εμπλοκή της Εθνικής
Αρχής Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής: η
Ελλάδα κατέστη προορισμός παράνομου αναπαραγωγικού
τουρισμού»

Κύριοι Υπουργοί,

Σύμφωνα με δημοσιεύματα του διεθνούς τύπου, η Ελλάδα τις τελευταίες δεκαετίες έχει αποκτήσει τη φήμη του κορυφαίου διεθνούς προορισμού για θεραπείες γονιμότητας και υπηρεσίες παρένθετης μητρότητας. Το σκανδαλωδώς ευνοϊκό νομικό πλαίσιο βρίσκεται πίσω από την άνοδο της Ελλάδας στην κορυφή της πυραμίδας του “αναπαραγωγικού τουρισμού”: η επιλογή φύλου είναι νόμιμη στη χώρα μας και οι γυναίκες έως 54 ετών μπορούν να λάβουν θεραπείες γονιμότητας, ενώ άλλες χώρες έχουν πολύ χαμηλότερο όριο ηλικίας. Επίσης, για όσους αναζητούν δωρεά ωαρίων, στην Ελλάδα η ταυτότητα της δότριας παραμένει μόνιμα ανώνυμη, ενώ στο Ηνωμένο Βασίλειο τα παιδιά μπορούν να μάθουν την ταυτότητα της βιολογικής τους μητέρας, όταν γίνουν 18 ετών. Επιπρόσθετα, στην Ελλάδα δεν απαιτείται τα έμβρυα να έχουν οποιαδήποτε βιολογική σχέση με κάποιον από τους δύο υποψήφιους γονείς, ενώ ορισμένες από τις χώρες καταγωγής των πελατών θα διαφωνούσαν με αυτό. Η Ελλάδα μάλιστα το 2014 προχώρησε σε περαιτέρω χαλάρωση των κανονισμών που διέπουν την πρακτική αυτή, όταν κατάργησε την απαίτηση όσων αναζητούν υπηρεσίες παρένθετης μητρότητας να έχουν μόνιμη διεύθυνση στη χώρα. Ήταν θέμα χρόνου το απαράδεκτο αυτό νομικό πλαίσιο μετατροπής ευάλωτων γυναικών σε νοικιασμένες μήτρες από διεθνείς πελάτες που επιθυμούν να παραβούν τον νόμο στις χώρες τους, να οδηγήσει στη δημιουργία εγκληματικών δικτύων: το Αύγουστο του 2023 η Ελληνική Αστυνομία ανακοίνωσε ευρείας κλίμακας επιχείρηση με την οποία συνελήφθησαν 8 άτομα Κλινικής Γονιμότητας διεθνούς φήμης με έδρα την Κρήτη σε βάρος των οποίων σχηματίσθηκε δικογραφία για - κατά περίπτωση - συγκρότηση και ένταξη σε εγκληματική οργάνωση, εμπορία ανθρώπων, μεσολάβηση σε υιοθεσία ανηλίκου κατ' επάγγελμα, παραβάσεις του νόμου περί εφαρμογής της ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, πλαστογραφία,

διατάραξη οικογενειακής τάξης, απάτη, σωματική βλάβη και παράβαση της νομοθεσίας για τα ναρκωτικά.

Η εγκληματική οργάνωση φέρεται επί μία δεκαετία να εξαπάτησε περί τα 400 ζευγάρια και να εκμεταλλεύτηκε 200 παρένθετες γυναίκες και δότριες ωαρίων. Το όφελος που αποκόμιζε ανά πρόγραμμα παρένθετης μητρότητας κυμαινόταν συνήθως από 70.000 έως 100.000 ευρώ, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις άγγιζε και τις 120.000 ευρώ.

Στη συγκεκριμένη κλινική είχε επιβληθεί στις 23/7/2020 κατόπιν αυτοψίας από κλιμάκιο της Εθνικής Αρχής Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής (ΕΑΙΥΑ) ποινή αναστολής της άδειας για έξι μήνες αλλά και πρόστιμο στον ιδιοκτήτη της, μέτρα που αμφότερα ουδέποτε εφαρμόστηκαν.

Μέλος του κλιμακίου που μειοψήφησε στην απόφαση αναστολής και επιβολής προστίμου ήταν ο Νικόλαος Βραχνής, κατοπινός πρόεδρος της ΕΑΙΥΑ επί των ημερών του οποίου δεν εφαρμόστηκε η απόφαση αναστολής και επιβολής προστίμου.

Αντιθέτως, με την υπογραφή του Νικολάου Βραχνή δημοσιεύεται στο ΦΕΚ 4967/22 Σεπτεμβρίου 2022 η ανανέωση της άδειας λειτουργίας του εν λόγω “Κέντρου Γονιμότητας” για τρία χρόνια.

Πρέπει να σημειωθεί πως σε αρκετά κράτη της Ε.Ε. οι συμφωνίες παρένθετης μητρότητας θεωρούνται άκυρες είτε επειδή ο νόμος απαγορεύει ρητώς τη συγκεκριμένη πρακτική, όπως π.χ. στη Γαλλία, στη Βουλγαρία, στη Μάλτα, στην Πορτογαλία, στην Ισπανία και στην Ιταλία είτε επειδή θεωρείται ότι το αντικείμενο της συμφωνίας είναι μη νόμιμο ή αντίθετο στα χρηστά ήθη, όπως συμβαίνει στο Βέλγιο, στη Γερμανία και στην Ελβετία. Άλλα κράτη δεν περιέχουν συγκεκριμένη νομοθετική πρόβλεψη για την παρένθετη μητρότητα, όπως η Τσεχία, η Κύπρος, η Εσθονία, η Λιθουανία, το Λουξεμβούργο, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Σλοβακία, η Σλοβενία, ενώ κάποια άλλα κράτη απαγορεύουν την εμπορική παρένθετη μητρότητα, χωρίς όμως να ρυθμίζουν την αλτρουιστική παρένθετη μητρότητα. Αυτό ισχύει στη Δανία, την Ουγγαρία, την Ιρλανδία και τη Λετονία.

Στην Ολλανδία η αλτρουιστική παρένθετη μητρότητα, τη οποία υποτίθεται πως προάγει η ελληνική νομοθεσία επιτρέπεται υπό πολύ αυστηρές προϋποθέσεις, πρακτικά μόνο για ετερόφυλα ζευγάρια σε μια από τις 18 εξουσιοδοτημένες κλινικές, ενώ προβλέπονται και ποινικές κυρώσεις για κάποιες εκφάνσεις της παρένθετης μητρότητας.

Με δεδομένα τα παραπάνω,

Ερωτώνται οι κ. κ. Υπουργοί:

1. Γιατί δεν υλοποιήθηκε ποτέ η αναστολή λειτουργίας του επίδικου “Κέντρου Γονιμότητας” από την Εθνική Αρχή Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής (ΕΑΙΥΑ), ποιοι θα μπορούσαν να ευθύνονται για αυτό και τι διοικητικές πειθαρχικές και γενικά νομικές ενέργειες έχετε πράξει προς αυτή την κατεύθυνση;

2. Γιατί ανανεώθηκε η άδεια λειτουργίας του εν λόγω “Κέντρου”, ενώ είχαν διαπιστωθεί με την αυτοψία παραβιάσεις τις νομοθεσίας; Ποιες ήταν αυτές οι παραβιάσεις και πώς διαπιστώθηκε η τήρηση της νομοθεσίας, προκειμένου να ανανεωθεί η άδεια λειτουργίας του; Έγινε νέος επικαιροποιημένος έλεγχος;

3. Γνώριζε η προηγούμενη πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Υγείας την εύνοια της ΕΑΙΥΑ προς το εν λόγω “Κέντρο”;

4. Πώς είναι δυνατόν να υπηρετούν στην ΕΑΙΥΑ επιστήμονες που δραστηριοποιούνται σε ιδιωτικά κέντρα ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής; Δεν υπάρχει ασυμβίβαστο λόγω σύγκρουσης συμφερόντων;

5. Ποιες νομοθετικές πρωτοβουλίες προτίθεστε να αναλάβετε για την αλλαγή του νομικού πλαισίου, προκειμένου να κατοχυρωθεί ο αλτρουιστικός χαρακτήρας της παρένθετης μητρότητας και το συμφέρον του παιδιού που πρόκειται να γεννηθεί και να διασφαλιστούν τα δικαιώματα ευάλωτων γυναικών που υποβιβάζονται σε νοικιασμένες μήτρες και σκλάβες αναπαραγωγής διεθνών πελατών, καθιστώντας την Ελλάδα χώρα παράνομου αναπαραγωγικού τουρισμού;

Η ερωτώσα Βουλευτής

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΑΡΙΑ